

Byahornet

ÅRGÅNG 51 1992

3

Karin Hellberg

LINDHOLMENS SLOTT

1300-talets starka fäste vid Börringesjön

Ägna söndagsutflykten åt Lindholmen! Det är en lagom promenad från rastplatsen till borgkullen.

DANSKA REGENTER

under 1300-talet

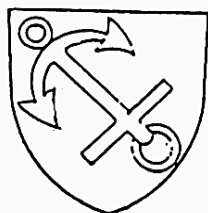
Erik Menved 1286 - 1319.

Christoffer II 1319 - 1332, (Valdemar av Sönderjylland) 1326 - 1330. Efter Christoffers död valdes ingen ny kung. Holsteinska grevar fick stort inflytande. I denna 'oreda' gav sig Skåne och Blekinge till Magnus Eriksson 1332.

Valdemar 'Atterdag' 1340 - 1375.

Olof (1375 - 1387. Son till Margareta, som skötte regeringen under hans minderårighet. Dog 17 år gammal på Falsterbohus.)

Margareta 1387 - 1397. Dotter till Valdemar Atterdag.

*Åsen Nebs vapen.
Ett uppväns ankare
balkvils.*

SVENSKA REGENTER

under 1300-talet

Birger Magnusson 1290 - 1318, son till Magnus Ladulås.

Torgils Knutsson förestod regeringen under hans minderårighet. Torgils avrättad 1306.

(1317 Nyköpings gästabad, då hertigarna Erik och Valdemar fängslades och dog.)

Magnus Eriksson 1319 - 1365. Son till hertig Erik Birgers son Magnus Birgersson avrättad.

1332 gav sig Skåne och Blekinge efter en tid av upplösning och tyskvälde i Danmark till Magnus Eriksson.

1361 återvann Valdemar Atterdag de förlorade provinserna och erövrade dessutom Gotland.

Håkan Magnusson 1362 - 1367, konung även över Norge. Han äktade Valdemars dotter Margareta. Då kallade de svenska stormännen till kung en tysk ättling på spinnsidan.

Albrecht av Mecklenburg 1364 - 1389.

Margareta 1389 - 1396, besegrade Albrecht och satte honom och hans son, hertig Erik, som fångar på Lindholmen.

Erik av Pommern 1397 - 1430. Kalmarunionen 1397.

Erik av Pommern men så utbröt Engelbrektsupproret.

Senaste höst bjöd jag några unga släktingar på den nya Tegelberga golfrestaurang norr om landsvägen mellan V Alstad och Anderslöv. När vi var färdiga med måltiden föreslog jag att vi skulle bese Lindholmens slott. En flicka frågade då om man tog inträde, men så är det inte. De enda, som kan hindra besök på slottet, är de ungtjurar, som betar på den kulle som återstår av byggnationen. Vid ett tillfälle vågade jag mig verkligen inte ända fram på grund av dessa djur.

Kör man från Malmö tar man söderut före vägen till Sturup vid Börringekloster. När man kört 2,5 km kommer man till en rastplats med bord och bänkar. Härifrån går en stig österut mot slottet. Först passerar man en kulle "Drottning Margaretas trädgård". Den har tjänstgjort som ett första försvarsverk, och här finns rester av en vallgrav. Sedan följer man den kanaliserade Segeå till en liten bro, som leder in till borgområdet. Omgiven av en vallgrav som numera är torrlagd, ligger den 5,5 m höga borgkullen. Här skedde utgrävningar 1934 - 1935 och ännu kan man se tegelrester av borgbyggnaderna.

Borgen revs efter förfall 1680 och teglet användes till att bygga Tyska kyrkan i Malmö. Denna låg där Caroli kyrka nu reser sig.

Borgen byggdes vid sekelskiftet mellan 1200- och 1300-tal. Ingvar Andersson anger Jens Uffesen Neb som innehavare 1332. Förmodligen var han länsherre över Oxie och Skytts härader. Vid den tiden regerade Christoffer II i Skåne och övriga Danmark. Skåne kom 1332 som pant till svenske kungen Magnus Eriksson i samband med den holsteinska gäldens betalning. Magnus Eriksson gav 34000 mark kölniskt silver för Skåne och Blekinge. Tidsepoken var historiskt mycket instabil med holsteinarna inblandade i fejderna. Sverige kom att äga Skåne i nära trettio år.

Jens Uffesen fick gå från Lindholmen efter bråk med Magnus Eriksson och borgen förvaltades efter 1339 av Johan Hasenberg.

Borgen, som var omsluten av två armar av Segeå, hade i mitten av 1300-talet dubbla vallgravar och palissadverk, ett kärntorn i stil med den lika starka borgen Helsing-

borg, en tre meter tjock ringmur och innanför denna ytterligare mindre byggnader. Hela borganläggningen omgavs av träskmarker. Vid utgrävningen fann man brandlager, men borgen blev kanske aldrig intagen.

År 1364 blev tyske Albrecht av Mecklenburg kung i Sverige. 1389 besegrade drottning Margareta, dotter till Valdemar Atterdag, Albrecht i ett slag vid Åsle i Västergötland. Lindholmens slott är mest känt för att Albrecht av Mecklenburg och hans son, hertig Erik, satt fångna i cirka sex år på Lindholmens slott. De hade några små permissioner (troligtvis bevakade) och satt nog inte i den djupaste fängelshålan. Vid frigivningen var Albrecht av Mecklenburg vid god hälsa och levde ytterligare 17 år som styresman i Mecklenburg.

Drottning Margareta vistades mycket litet på Lindholmen. Man vet, att hon 1395 deltog i en förhandling med Östersjöländernas politiska förgrundsgestalter på Lindholmens slott.

En stor mytbildning har emellertid uppstått kring drottning Margareta och trakten kring Börringesjön. Vi finner förutom namnet "Drottning Margaretas trädgård" också "Drottning Margaretas vall", en vall väster om Börringe station, som avskiljer udden Borren på Börringesjöns östsida. Vallen och udden är förmodligen en fornborg från järnåldern och har inget med drottning Margareta att göra.

Bland senare ägare av Lindholmen kan nämnas släkterna Krabbe och Ulfstand, på 1500-talet Axel Brahe (farbror till Tycho Brahes fosterfader Jörgen Brahe på Tosterup) och slutligen före rivningen (1658 - 1679) greve Gustav Carlsson, Karl X Gustavs son utom äktenskapet. 1679 reducera-

des godset till Kronan.

På borgområdet gjordes vid utgrävningarna en mängd lösfynd. De viktigaste är många mynt, huvudsakligen från 1300-talet. Att borgen har haft militär funktion visar talrika fynd av pilspetsar, armborstdelar och i brandlagret harneskefragment. Man har även funnit ett svärd. En med en fransk lilja målad glasbit vittnar om utsmyckning av bruksföremål. Lösfynden finns numera på Historiska museet i huvudstaden.

Det kan ju tyckas omotiverat att lägga en så stark fästning vid Börringensjön, men det kan emellertid bero på att trakten ägde många godsherrar som behövde hållas i schack.

Flickan, som jag nämnde i början, sade om borgen: Så liten!

När tornen reste sig högt innanför vallgravar och murar under glansperioden, var borgen nog så imponerande. Tyska kyrkan fick ju sitt tegel därifrån också, och det är väl huvudorsaken till att borgen i dag är av mindre omfång.

Litteratur.

Andersson Ingvar: Skånes historia; Senmedeltiden. 1947.

Källström C.: Lindholmens slottsruin. Skånes hembygdsförbunds årsbok. 1935.

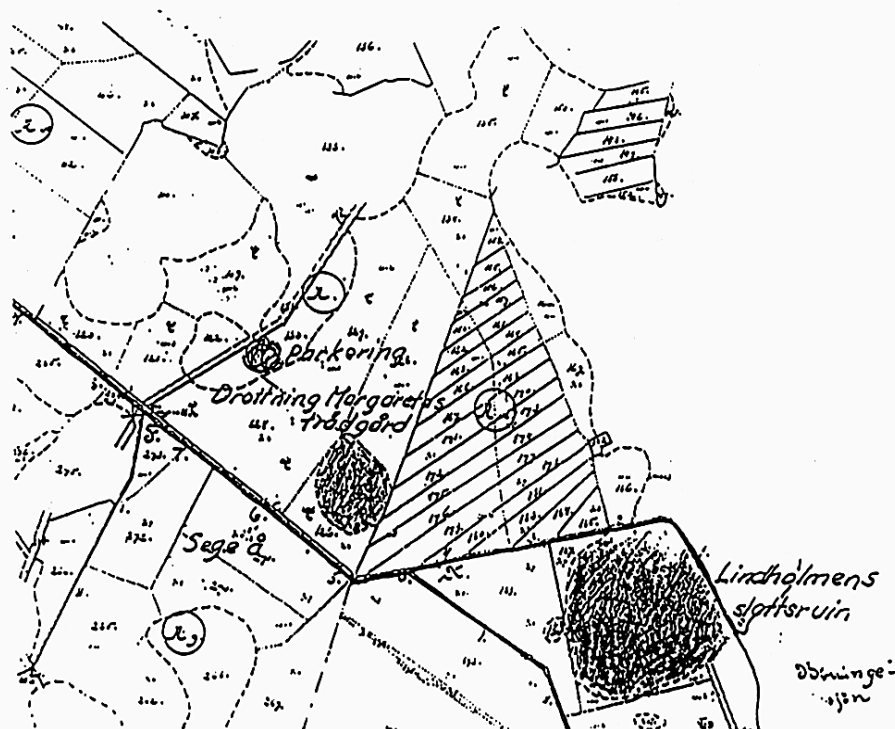
Lundberg Erik B.: Lindholmens slott och grävningarna år 1935.

Skånes hembygdsförb: årsbok 1959.

Raneke Jan: Svenska medeltidsvapen. 1980-talet.

Svedala genom tiderna. Trelleborg 1982.

Svensk Uppslagsbok.

Karta upprättad 1900. Flörs på Lantbrukarnämnden i Malmö.